

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Woningbouwproject Drentse Horn te
Stadskanaal en Borger-Odoorn

18 december 2003

1386-33

ISBN 90-421-1243-3
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Stadskanaal
Postbus 140
9500 AC STADSKANAAL

uw kenmerk
Z.03.0686

uw brief
16 oktober 2003

ons kenmerk
1386-34/Ra/eh

onderwerp
Advies voor richtlijnen
m.e.r. Woningbouwproject Drentse Horn
te Stadskanaal en Borger-Odoorn

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

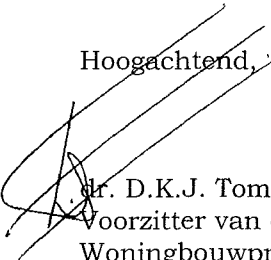
Utrecht,
18 december 2003

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u (als coördinerend bevoegd gezag) de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan Drentse Horn. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

Dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Woningbouwproject Drentse Horn te
Stadskanaal en Borger-Odoorn

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Woningbouwproject Drentse Horn te
Stadskanaal en Borger-Odoorn

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffect-
rapport over het Woningbouwproject Drentse Horn te Stadskanaal en
Borger-Odoorn,

uitgebracht aan de Gemeenteraad van Stadskanaal en Borger-Odoorn door de
Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

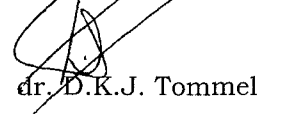
Woningbouwproject Drentse Horn te
Stadskanaal en Borger-Odoorn

de secretaris

drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 18 december 2003

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	2
3.1 Probleemstelling en doelen.....	2
3.2 Beleidskader en besluitvorming	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	3
4.1 Algemeen.....	3
4.2 Alternatieven	4
4.2.1 Alternatievenontwikkeling.....	4
4.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief en voorkeursalternatief..	5
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN	6
5.1 Algemeen.....	6
5.2 Milieuaspecten	7
5.2.1 Water en bodem.....	7
5.2.2 Natuur	7
5.2.3 Landschap en cultuurhistorie	7
5.2.4 Verkeer en vervoer	8
5.2.5 Duurzaamheid.....	8
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	8
7. LEEMTEN IN INFORMATIE EN EVALUATIEPROGRAMMA	8
8. VORM EN PRESENTATIE	9
9. SAMENVATTING VAN HET MER	9

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 oktober 2003 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 194 d.d. 8 oktober 2003
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn zijn voornemens om in het gebied Drentse Horn een woonwijk te ontwikkelen. Het plangebied van ongeveer 220 ha is voornamelijk gelegen op het grondgebied van Borger-Odoorn, ten noorden van de kern Nieuw-Buinen en grenst voor een groot deel aan de kern van Stadskanaal. Ten behoeve van de besluiten over de bestemmingsplannen door beide gemeenten wordt de m.e.r. procedure doorlopen. In het gebied zullen in de bestemmingsplanperiode van 2005 tot en met 2015 ongeveer 1.000 woningen worden gerealiseerd. Daarnaast bevat het bestemmingsplan een doorkijk tot 2025 waarin nog ongeveer 500 woningen worden gebouwd. Naast de woningbouw willen de gemeenten de vestiging van kleinschalige bedrijven in de dienstverlenende sfeer mogelijk maken.

De gemeenten hebben beoordeeld dat deze activiteit in categorie D11.2 (stadsproject) van het Besluit milieueffectrapportage valt, omdat er sprake is van zowel woningbouw als voorzieningen. De gemeenten hebben besloten een MER op te stellen omdat de oppervlakte van het plangebied de drempelwaarde van 100 ha overschrijdt, omdat er gebieden met natuurwaarden aanwezig zijn en omdat er sprake is van bestuurlijke complexiteit (betrokkenheid van twee gemeenten en twee provincies).

Bij brief van 16 oktober 2003 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 8 oktober 2003².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreactie⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie hiernaar wanneer deze naar haar oordeel informatie bevat die in het MER nader onderzocht moet worden, zoals informatie over specifieke lokale milieuomstandigheden of over te onderzoeken alternatieven.

De Commissie is van mening dat de startnotitie al veel voor de richtlijnen van het MER relevante informatie bevat. Bij het opstellen van haar richtlijnenadvies heeft zij zich vooral gericht op die onderwerpen die in het MER nog nader aan de orde moeten komen.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als deze informatie ontbreekt.

- In verband met de onzekerheden in de behoefte-raming is het noodzakelijk om in het MER mogelijkheden voor een flexibele planfasering in beeld te brengen en in de alternatievenvergelijking mee te nemen.
- Het MER moet inzicht bieden in de verkeersafwikkeling op het bestaande wegennet en de benodigde aanpassingen. De mogelijke alternatieven voor de toekomstige ontsluiting en de verkeersstructuur en de effecten hiervan op de verkeersbelastingen en indirect op het milieu dienen beschreven te worden.
- Ten behoeve van de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief moeten inrichtingsmogelijkheden onderzocht worden die natuurwaarden en waterkwaliteit maximaliseren. Ook moeten mogelijkheden voor het vasthouden en bergen van regenwater in beschouwing genomen worden.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doelen

De probleemstelling van de behoefte aan woningen en de locatiekeuze dient in het MER goed onderbouwd te worden. Voor welke bestaande knelpunten moet het voornemen een oplossing bieden? Welk deel van de woningen is nodig voor mensen van binnen de regio en van buiten de regio? Welke woontypes en welke woonmilieus⁵ worden gerealiseerd en op basis van welke aannames? Het is mogelijk dat er verschillen bestaan tussen de lokale behoeften en de behoeften van mensen van buiten de regio. Gezien de onzekerheid die bestaat over de toekomstige behoefte is het zinvol om een aantal ontwikkelingsscenario's te ontwikkelen. Dit is van belang om inzicht te krijgen in de bandbreedte waarbinnen specifieke milieueffecten kunnen optreden.

In een mondelinge toelichting hebben de initiatiefnemers aangegeven dat er een marktonderzoek uitgevoerd zal worden. Op basis hiervan zal in het MER duidelijk gemaakt moeten worden wat de behoefte en vraag is bij reeds aanwezige inwoners van de gemeenten en bij mensen die zich potentieel zullen vestigen. Anderzijds moeten in het MER ook de wensen en visie van beide ge-

---

⁵ Zie bijvoorbeeld de milieutypes zoals die worden onderscheiden in het Nationaal Pakket Duurzame Stedebouw, op basis van verschillen in dichtheid, verhouding bebouwd/onbebouwd en verhouding verhard/onverhard.

meenten op het te realiseren woonmilieu inzichtelijk gemaakt worden. Op grond van deze beschouwing van behoeften (markt) en wensen (gemeenten) kunnen doelen voor de woningbouw en functiemenging gespecificeerd worden.

Het voornemen om kleinschalige (stedelijke) functies in het plan op te nemen, kan de levendigheid, de intensiteit van het ruimtegebruik en de sociale veiligheid stimuleren. De Commissie beveelt aan om in het MER aandacht te besteden aan de mate en vorm waarin andere dan woonfuncties in het plan toelaatbaar en haalbaar zijn.

In het MER moeten naast de maatschappelijke doelen en de doelen voor woning- en stedebouw ook doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Alle doelen dienen zo concreet en toetsbaar geformuleerd te worden dat het doelbereik bij de vergelijking van alternatieven inzichtelijk gemaakt kan worden.

3.2 Beleidskader en besluitvorming

Het MER moet een korte samenvatting presenteren van rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid en van de reeds genomen of nog te nemen besluiten die relevant zijn voor dit woningbouwproject. Hierin dienen de voor dit plan geldende randvoorwaarden, grenswaarden uit het milieubeleid⁶, ruimtelijke beperkingen en uitgangspunten helder naar voren te komen.

De consequenties van dit beleidskader voor de ontwikkeling van alternatieven en voor de besluitvorming moeten eveneens worden aangegeven.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor de vaststelling van een bestemmingsplan door de gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn. Het is zinvol om te beschrijven welke procedure en welk tijdpad gevolgd zal worden en welke adviesorganen/instanties hierbij formeel en informeel betrokken zijn. Hierbij kan gedacht worden aan de ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet en de uitvoering van de Watertoets. Het is aan te bevelen om de voor de ontheffing benodigde gedetailleerde natuurinformatie en de voor de waterparagraaf benodigde informatie over de waterhuishouding ook in het MER op te nemen.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Hierbij moet onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende deelactiviteiten (woningen, voorzieningen, verkeersstructuur, wijze van bouwrijp maken) en tussen de activiteiten die plaats vinden tijdens de inrichting en in de gebruiksfase.

Bij elk alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen om de milieugevolgen van het voornemen te beperken en wat de effectiviteit van deze maatregelen is.

---

⁶ Bijvoorbeeld uit het Besluit Luchtkwaliteit.

4.2 Alternatieven

4.2.1 Alternatievenontwikkeling

De in de startnotitie (pagina 24) beschreven aanpak van de alternatievenontwikkeling biedt een prima algemene richtlijn voor het MER. In het MER zal het geschetste beeld van de voorgenomen inrichting van het gebied zoals gepresenteerd in het Structuurplan Drentse Horn (Startnotitie, pagina 17) dienen als uitgangspunt bij de alternatievenontwikkeling. Dit basisalternatief dient in het MER met milieu- en andere argumenten gemotiveerd te worden. De Commissie kan instemmen met de visie dat geen locatiealternatief hoeft te worden opgenomen, mits de eerdere gemaakte keuzes goed worden onderbouwd.

In aanvulling op de voorstellen uit de startnotitie adviseert de Commissie om het basisalternatief te onderbouwen en de alternatieven uit te werken met betrekking tot de verkeersstructuur en de fasering.

Onderbouwing van het basisalternatief

In het voorliggende plan spelen landschap en cultuurhistorie een belangrijke rol. Dit komt tot uitdrukking in de gridvormige opzet en de zichtlijnen vanuit de straten naar het buitengebied. Deze uitgangspunten dienen in het MER samengevat te worden.

Ook is het van belang om de interne zonering van het plan toe te lichten: waar komen woningen/voorzieningen, in welke dichtheden en waarom?

In het MER moet worden onderbouwd in hoeverre het plan voorziet in de ontwikkeling van nieuwe natuur en nieuw water, waardoor mogelijk ook het functioneren van het watersysteem en de waterkwaliteit verbeterd kunnen worden.

Verkeersstructuur

In het aan de startnotitie voorafgaande onderzoek 'Verkeer in en rond Bui-nerhorn' zijn alternatieven voor een westelijke randweg onderzocht. In het voorliggende structuurplan komen die alternatieven niet meer voor, zonder dat hiervoor argumenten worden genoemd. In het MER zal gemotiveerd moeten worden waarom deze optie niet meer in beeld is. Voor de voorliggende plannen zal aangegeven moeten worden hoe nu in de vervoersbehoefte voorzien zal worden en welke mogelijkheden voor het voorkomen van sluip- of zoekverkeer in beschouwing genomen zijn. Ook maatregelen om verkeersshinder tot een minimum te beperken (bijvoorbeeld de plaatsing van geluidschermen) dienen in het MER ook afgewogen te worden.

Bovendien geven de startnotitie en het bovengenoemde onderzoek aan dat er op de N374 op de traverse door Stadskanaal en zeker bij de aansluiting op de N366 congestie zal optreden. In het MER moet aangegeven worden welke mogelijkheden er in beschouwing genomen zijn om deze knelpunten op te lossen. Daartoe hoeft niet per definitie nieuw onderzoek gestart te worden. Waar mogelijk kunnen resultaten van bestaand onderzoek gebruikt worden.

Verder is de fietsverbinding tussen Drentse Horn en het centrum van Stadskanaal een punt van aandacht. Een goede fietsverbinding kan de groei van het autoverkeer enigszins beperken, maar deze moet dan wel voldoen aan eisen van o.a. directheid en sociale veiligheid. De in het plan opgenomen fiets-

route en eventuele alternatieven moeten in het MER op dergelijke punten beoordeeld kunnen worden⁷.

Fasering

Het MER zal inzichtelijk moeten maken in hoeverre de beoogde doelen gehaald worden als niet alle fasen van het plan gerealiseerd worden. In het MER dienen verschillende mogelijkheden onderzocht te worden ten aanzien van de fasering. Doel hiervan is inzicht te krijgen in de mate en de wijze waarop het plan flexibel in kan spelen op (onvoorspelbare) externe ontwikkelingen, bijvoorbeeld op de woningmarkt. Ook wanneer het woningbouwprogramma beperkter van omvang blijft of de exploitatiekosten toenemen, bijvoorbeeld omdat er meer bodemverontreiniging aanwezig blijkt te zijn, moet een afgeronde en evenwichtig ingevulde woonwijk ontstaan. In deze faseringsalternatieven kan ook de afstemming op ontwikkelingen in bestaande wijken in beschouwing genomen worden⁸.

Verder kan de alternatievenontwikkeling zich beperken tot de uitwerking van enkele inrichtings- en uitvoeringsvarianten op dit basisalternatief.

4.2.2 Meest milieuvriendelijk alternatief en voorkeursalternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Hoewel het mma realistisch moet zijn en binnen de competentie van het bevoegde gezag moet liggen, mogen het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget geen argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvoordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

Het voorstel in de startnotitie om het mma als voorkeursalternatief te ontwikkelen is een goed uitgangspunt. Indien echter bij de ontwikkeling en verdere uitwerking van de varianten en de keuze van mma en voorkeursalternatief blijkt dat het voorkeursalternatief afwijkt van het mma, moet goed onderbouwd worden waarom dit het geval is en wat de milieuconsequenties hiervan zijn.

De Commissie is van mening dat in ieder geval de volgende elementen in het mma onderzocht moeten worden:

- faseringsmogelijkheden die bijdragen aan de duurzaamheid van de al bestaande woningwijken en de nog te realiseren woningwijk.
- gezien de beoogde 'lommerrijke inrichting' moet in het mma bezien worden hoe de hoeveelheid en kwaliteit van groen en water gemaximaliseerd kan worden;
- de wijze waarop de energievraag in het plan geminimaliseerd wordt en manier waarop de energievoorziening plaats zal vinden.

---

⁷ Ook in de inspraakreactie wordt een toelichting op de capaciteit van de N374 gevraagd. Eveneens vraagt men zich af welke alternatieven er zijn voor een veilige ontsluiting van langzaam verkeer (bijlage 4).

⁸ Tijdens het locatiebezoek is mondeling toegelicht dat de gemeenten de fasering af wil stemmen op de bestaande wijken, om te voorkomen dat de leefbaarheid in deze wijken af zal nemen.

Het is zinvol om in het MER aan te geven hoe milieuvriendelijke maatregelen in het plan verankerd kunnen worden, bijvoorbeeld door randvoorwaarden ten aanzien van duurzaam bouwen op te stellen voor welstandsvrij bouwen. Ook dient het MER aan te geven hoe de gemeente particulieren zal stimuleren om een bijdrage te leveren aan de beoogde groene inrichting van het gebied.

5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN

5.1 Algemeen

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Bij de beschrijving van de huidige en toekomstige activiteiten in het studiegebied moet met name gedacht worden aan de verkeersontwikkelingen.

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de varianten en alternatieven inclusief referentiesituatie volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat het plangebied en de omgeving daarvan, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen optreden. Ook in het studiegebied gelegen (geluid en anderszins) gevoelige gebieden en objecten, en de huidige en toekomstige gebiedsontsluitingswegen moeten helder in beeld worden gebracht.

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, omkeerbaarheid, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de effectschattingen moeten inzichtelijk worden gemaakt;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal.

In de startnotitie (vanaf pagina 19) wordt een goed overzicht gegeven van de in het MER te beschrijven milieuaspecten. Dit kan dienen als richtlijn voor de beschrijving van de milieugevolgen. In de volgende paragrafen worden een aantal aanvullende richtlijnenadviezen gedaan. Het MER zal de meeste aandacht moeten besteden aan de gevolgen voor verkeer, water, bodem en natuur.

5.2 Milieuaspecten

5.2.1 Water en bodem

In het MER dient de huidige water- en bodemkwaliteit beschreven te worden. Welke verontreinigde waterbodems zijn er⁹? Zijn er nu nog lozingen van betekenis? Op basis van de deelstroomgebiedsvisie of de Waterkansenkaart dienen de beschreven kansen en beperkingen voor het plangebied inzichtelijk gemaakt te worden.

De gekozen opzet en inrichting van het toekomstige watersysteem is mede bepalend voor de waterkwaliteit en dient in het MER dan ook beschreven en onderbouwd te worden. In het bijzonder dient aandacht besteed te worden aan de mogelijkheden om water vast te houden of te bergen binnen de nieuwe wijk en aan de toekomstige waterkwaliteit.

5.2.2 Natuur

Het MER moet de waarden in het studiegebied beschrijven en aangeven hoe kansen benut kunnen en zullen worden. Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische hoofdstructuur of van een Vogel- of Habitatrichtlijngebied. Volgens de startnotitie is wel sprake van een natte ecologische zone aan de westkant van het plangebied. Het MER zal inzichtelijk moeten maken in hoeverre er sprake is van aantasting van beschermd gebieden of beschermde doelsoorten. Er kan eventueel volstaan worden met een goed gemotiveerde selectie van de voorkomende doelsoorten¹⁰. Per doelsoort moet de mate van bescherming (Nederlandse en internationale wet- en regelgeving) en de mate van bedreiging van de soort in Nederland beschreven worden. Ook is het zinvol om de meer gedetailleerde natuurinformatie die nodig zal zijn voor de ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet, in het MER op te nemen. Op grond van deze wet is het voor de ontheffingsaanvraag nodig iedere in het plangebied voorkomende beschermde soort te noemen en per soort aan te geven wat de gevolgen zullen zijn.

In het MER moet ook beschreven worden wat de effecten van het kappen van een deel van het in het plangebied gelegen bosgebied zijn en hoe de ecologische waarden van het overblijvende bos verhoogd kunnen worden. Ook is het zinvol om aan te geven of en hoe men de toegankelijkheid en daarmee de belevingswaarde van het bos voor omwonenden wil verhogen.

5.2.3 Landschap en cultuurhistorie

Het woningbouwplan bouwt voort op cultuurhistorische en ontginningsspatronen. Landschap en cultuurhistorie behoren tot de uitgangspunten van het plan. Daarom kan de beschrijving van de huidige en toekomstige landschappelijke en cultuurhistorische waarden beknopt blijven. Aangegeven moet worden welke bestaande zichtlijnen gehandhaafd zullen blijven en welke door bebouwing of hoogopgaande beplanting teniet gedaan zullen worden.

---

⁹ Zie de inspraakreactie waarin gewezen wordt op het voorkomen van vervuilingbronnen en bodemverontreiniging en op de problematiek van de afwatering van Parkwijk (bijlage 4).

¹⁰ In bijlage 3 van het Handboek Natuurdoeltypen (LNV, 2001) staan alle doelsoorten.

5.2.4 Verkeer en vervoer

Voor de huidige verkeersafwikkeling en de toekomstige situatie bij uitvoering van de verschillende alternatieven zal het MER helder moeten aangeven wat de consequenties zijn van de aanleg van de woonwijk en de wijziging van de verkeersstructuur voor de verkeersintensiteiten en, indirect, voor de geluidsbelasting, luchtkwaliteit en algemene kwaliteit van het woon- en leefmilieu in het studiegebied. Hierbij moet naast de in de startnotitie genoemde onderwerpen, ook ingegaan worden op barrièrewerking en bereikbaarheidseffecten voor de aangrenzende woonomgeving.

5.2.5 Duurzaamheid

In de duurzaamheidsparagraaf kunnen aspecten geïntegreerd worden die al in de voorgaande paragrafen aan de orde zijn gekomen, zoals flexibiliteit, monatuur en water, leefomgevingskwaliteit, verkeer en energiematregelen. Ook verschillende mogelijkheden voor duurzaam bouwen moeten bij deze paragraaf betrokken worden. Op basis hiervan kan voor het voornemen en de verschillende alternatieven de mate van duurzaamheid beoordeeld worden. De Commissie benadrukt dat het bij het beoordelen van de duurzaamheid niet alleen gaat om effecten hier en nu, maar juist ook om effecten elders en effecten op de lange termijn.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

De milieueffecten van de varianten/alternatieven moeten onderling én met de referentie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, het mma en eventueel hiervan afwijkend voorkeursalternatief van elkaar verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE EN EVALUATIEPROGRAMMA

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen betrouwbare of volledige informatie kon worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Hierbij gaat het uiteraard om milieuaspecten die in de verdere besluitvorming een belangrijke rol kunnen spelen.

De gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn moeten bij het besluit over het bestemmingsplan aangeven hoe en wanneer een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling om in het MER reeds aan te geven of er specifieke milieuaspecten zijn die geëvalueerd dienen te worden.

8. VORM EN PRESENTATIE

Het verdient aanbeveling het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen. Het MER moet zonodig voorzien worden van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst. Het is noodzakelijk om in het MER beter kaartmateriaal op te nemen dan in de startnotitie. De kaarten moeten recent en makkelijk leesbaar zijn en voorzien van duidelijke topografische namen en een legenda.

De alternatievenvergelijking dient in het MER te worden gepresenteerd in een duidelijke overzichtstabel en toegelicht te worden met behulp van kaartmateriaal en figuren om de overzichtelijkheid te bevorderen.

9. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- een korte beschrijving van het voorkeursalternatief, het mma en de milieugevolgen;
- een overzichtelijke vergelijking van de varianten/alternatieven ten aanzien van de milieugevolgen en de argumenten voor de selectie van het mma en het (eventueel hiervan afwijkende) voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het
milieueffectrapport Woningbouwproject Drentse
Horn te Stadskanaal en Borger-Odoorn

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 16 oktober 2003 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

 	 <p>Commissie voor de milieu-effectrapportage</p>	
	ingekomen : 20 OKT. 2003	
	registratienummer	
Integraal onderzoek en advies ten behoeve van natuur en milieu	dossier 1386 - 1 ^{er} m	
	kopie naar : Ra / bibl / Hl eh	
Commissie voor de milieu-effectrapportage T.a.v. mevrouw E. van Hulst Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	CONSULMIJ Milieu BV ♦ Noordzeelaan 34-A 8017 JW Zwolle ♦ Postbus 1060 8001 BB Zwolle ♦ Telefoon (038) 337 09 00 Telefax (038) 337 09 05 ♦ CONSULMIJ Environmental Services Bulgaria, Poland, Slovak Republic	♦ Hengeveldstraat 29 3572 KH Utrecht ♦ Postbus 9124 3506 GC Utrecht ♦ Telefoon (030) 231 29 27 Telefax (030) 231 29 15
Uw kenmerk:	Ons kenmerk: Z.03.0686	Datum: 16 oktober 2003
Onderwerp:	Z.03.0136.GW Startnotitie MER bestemmingsplan Drentse Horn	
Geachte mevrouw Van Hulst,		
<p>Ingevolge artikel 7.13 Wet milieubeheer ontvangt u hierbij de Startnotitie milieu-effectrapportage intergemeentelijk bestemmingsplan Drentse Horn, alsmede een kennisgeving daarvan. Wij sturen u deze Startnotitie namens Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn.</p> <p>Het bestemmingsplan is een initiatief van de Colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn. De gemeenteraden zijn het bevoegd gezag in deze procedure. De gemeenten zijn voornemens het grensgebied nabij Nieuw-Buinen in te richten als woonwijk, alsmede ruimte te reserveren voor voorzieningen. Het project valt derhalve onder de categorie D 11.2 van het Besluit milieu-effectrapportage 1994.</p> <p>De startnotitie ligt ter inzage van 7 oktober tot en met 4 november 2003, ten kantore van de gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn. Op 20 oktober a.s. wordt een informatie-avond georganiseerd in het Dorpshuis te Nieuw-Buinen. Voor meer informatie wordt u verwezen naar bijgaande startnotitie en kennisgeving.</p> <p>Naast de startnotitie ontvangt u de volgende stukken, die het uitgangspunt voor de realisatie van Drentse Horn vormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intergemeentelijk structuurplan Drentse Horn - Toekomstvisie 'Eigen kwaliteit, de grondslag voor groei' (wordt nagestuurd) <p>U ontvangt de startnotitie en de bijbehorende stukken in achtvoud.</p> <p>Na afloop van de periode voor inspraak worden de reacties aan u doorgestuurd. Daarnaast ontvangt u een verslag van de informatie-avond op 20 oktober.</p>		

Het MER wordt gemaakt door Consulmij Milieu bv, contactpersoon aldaar is dhr. drs. D.R. Zuidema of ondergetekende. Het begeleidingsteam bestaat uit dhr. P. Mulder (gemeente Borger-Odoorn) en dhr. P. Arkema (Gemeente Stadskanaal). Hieronder vindt u de contactgegevens.

Ik hoop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

Drs. G. Wijnsma
Milieudirecteur

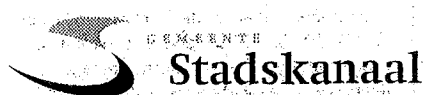
Dhr. P. Mulder	Gemeente Borger-Odoorn Postbus 3 7875 ZG Exloo	Tel: 0591-535230 Fax: 0591-535353 p.mulder@borger-odoorn.nl
Dhr. P. Arkema	Gemeente Stadskanaal Postbus 140 9500 AC Stadskanaal	Tel: 0599-631642 Fax: 0599-697432 par@stadskanaal.nl
Dhr. D. R. Zuidema	Consulmij Milieu bv Postbus 1060 8001 BB Zwolle	Tel: 038-3370900 Fax: 038-3370905 dz@consulmij-milieu.nl
Dhr. G. Wijnsma	Consulmij Milieu bv Postbus 1060 8001 BB Zwolle	Tel: 038-3370900 Fax: 038-3370905 gw@consulmij-milieu.nl

Kenmerk: Z.03.0686

Onderwerp: Z.03.0136.GW Startnotitie MER bestemmingsplan Drentse Horn

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie
in Staatscourant nr. 194 d.d. 8 oktober 2003

Startnotitie milieueffectrapportage Drentse Horn

De gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn zijn voornemens om het gebied Drentse Horn gezamenlijk te ontwikkelen als woonwijk. Het plangebied is voornamelijk gelegen op het grondgebied van de gemeente Borger-Odoorn, ten westen van de kern Stadskanaal. Volgens de Wet milieubeheer dient voor een dergelijk groot-schalige project een milieueffectrapportage te worden opgesteld. De eerste stap in deze procedure is de startnotitie. In de startnotitie wordt in grote lijnen aangegeven welke milieuaspecten naar verwachting relevant zijn.

Inzien en inspraak

De startnotitie kan worden ingezien op het gemeentehuis van Borger-Odoorn, Hoofdstraat 50 in Exloo, op maandag t/m vrijdag van 8.30-12.00 uur en op het gemeentehuis van Stadskanaal, Raadhuisplein I in Stadskanaal op maandag, dinsdag en woensdag van 09.00-16.00 uur, donderdag van 09.00-20.00 uur en vrijdag van 09.00-12.00 uur. Buiten deze uren kunt u de startnotitie inzien na een telefonische afspraak. Schriftelijke inspraakreacties kunnen vanaf 9 oktober tot en met 6 november 2003 worden ingediend bij het Projectbureau Drentse Horn, p.a. gemeente Borger-Odoorn, Postbus 3, 7875 ZG Exloo.

*College van burgemeester en wethouders,
Van de gemeenten Borger-Odoorn en
Stadskanaal.*

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van Stadskanaal en Borger-Odoorn

Bevoegd gezag: Gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn

Besluit: vaststelling intergemeentelijk bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D11.2

Activiteit: de ontwikkeling van een woonwijk in het gebied Drentse Horn in de gemeenten Stadskanaal en Borger-Odoorn. Het plangebied van ongeveer 220 ha is voornamelijk gelegen op het grondgebied van Borger-Odoorn, ten noorden van de kern Nieuw-Buinen en grenst voor een groot deel aan de kern van Stadskanaal. In het gebied zullen in de bestemmingsplanperiode van 2005 tot en met 2015 ongeveer 1.000 woningen worden gerealiseerd. Daarnaast bevat het bestemmingsplan een doorkijk tot 2025 waarin nog ongeveer 500 woningen worden gebouwd. Naast de woningbouw willen de gemeenten de vestiging van kleinschalige bedrijven in de dienstverlenende sfeer mogelijk maken.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 8 oktober 2003

richtlijnenadvies uitgebracht: 18 december 2003

Bijzonderheden:

In het richtlijnenadvies heeft de Commissie drie hoofdpunten aangemerkt. In verband met de onzekerheden in de behoefte-raming is het noodzakelijk om in het MER mogelijkheden voor een flexibele planfasering in beeld te brengen en in de alternatievenvergelijking mee te nemen. In de tweede plaats moet het MER inzicht bieden in de verkeersafwikkeling op het bestaande wegennet en de benodigde aanpassingen. De mogelijke alternatieven voor de toekomstige ontsluiting en de verkeersstructuur en de effecten hiervan op de verkeersbelastingen en indirect op het milieu dienen beschreven te worden. Ten slotte moet ten behoeve van de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijke alternatief inrichtingsmogelijkheden onderzocht worden die natuurwaarden en waterkwaliteit maximaliseren. Ook moeten mogelijkheden voor het vasthouden en bergen van regenwater in beschouwing genomen worden.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. R.F. de Vries

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

ir. H.A.P. Zinger

Secretaris van de werkgroep:

drs. B.C. Rademaker

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20031029	Initiatiefgroep Grensstreek Mooier	Stadskanaal	20031118

